# Semavi (İbrahimi) dinler ölümden sonra cennet ve cehennem kavramları üzerine örgütlenmişlerdir. Semavi dinlerin tamamı kendilerini cennet ve cehennem üzerinde tanımlamıştır.

İslam dini de diğer semavi dinler gibi insanların bu dünyada yapacağı iyilik ve kötülüklere bağlı olarak öte dünya diye adlandırılan, ölümden sonraki yaşamda, cennete veya cehenneme gidileceğini ileri sürerek inancını yaymaya çalışır. İslam dinine göre; sevap ve günah gibi kavramların, ölümden sonra karşılaştırması olacak ve bu sayede kişinin cennete veya cehenneme gidip gitmeyeceğine karar verilecektir. İslam dinine göre sevap ve günah kavramları cennete veya cehenneme gitmenin anahtarı olacaklardır.

Bi doğa inancı, yeryüzü inancı olan Kızılbaş-Alevi inancında ise; cennet ve cehennem gibi kavramlar bulunmamaktadır. Bu felsefe "cennet de cehennem de bu dünyadadır" diyerek, kutsal olarak gördüğü evrene ve doğaya büyük değer vermektedir. Alevi felsefesine göre ölümden sonra, diğer semavi dinlerde ve dahi İslam'da olduğu gibi bir sorgulama süreci yaşanmayacaktır. Yine Alevi inancında sevap ve günah gibi kavramlara rastlanmaz. Kızılbaşlık felsefesine göre insanların bir ödül almak için, yani cennete gidebilmek uğruna yaptığı ibadet ve iyilikleri samimi bulunmaz. Aleviler insanlara iyilik yapmayı, dürüst olmayı, tanrıdan bir ödül almak için değil, inançları gereği yaparlar ve bu yaptıklarına karşı tanrı da dahil kimseden ödül beklemezler.

Alevi felsefesi bir karşılık beklenerek yapılan iyiliğin, sevap almak için yapılan yardımın yani cennete gidebilmek için yapılmasını öğütlemenin, içtenlikle yapılmış bir eylem olmadığını belirtir. İnancımız, iyiliği ve yardımı bile ihtiyacı olan için değil de, uygulayanın kendi çıkarları için yapılan bir eylem derekesine indirdiğini düşündüğü bu anlayışı reddeder. Alevi felsefesi, cennet, cehennemi ve öte dünya diye adlandırılan mekanda var olduğu iddi edilen herşeyi reddeder.

Alevilerde varoluş kuramı gereği, ölen her canlının bu dünyada bir devriye içinde farklı donlar, canlar biçiminde varlığını sonsuza kadar devam ettireceğine inanılır.

Gufrani bu durumu şöyle anlatır ;

Katre idim Ummanlara karıştım
Kaç bulandım kaç duruldum kimbilir
Devre edip alemleri dolaştım
Bir sanata kaç sarıldım kimbilir

Bulut olup ağdığımı bilirim
Boran ile yağdığımı bilirim
Alt anadan doğduğumu bilirim
Kaç ebeden kaç soruldum kimbilir.

Kaç kez gani oldum kaç kere fakir
Kaç kez altın oldum kaç kere bakir
Bilmem ki kaç katip ismimi okur
Kaç defterde kaç dürüldüm kimbilir

Bazı nebat oldum toprakta sürdüm
Bilmem kaç atanın sulbünde durdum
Kaç defa cenneti alaya girdim
Cehenneme kaç sürüldüm kimbilir

Kaç kez alet oldum elde bakıldım
Semadan kaç kere indim çekildim
Balcık olup kerpiç kerpiç dökküldüm
Kaç bozuldum kaç kuruldum kimbilir

Dünyayı dolaştım hep kara batak
Görmedim bir karar bilmedim durak
Üstümü kaç örtü bu kara toprak
Kaç serildim kaç dirildim kimbilir

**Gufrani**’yim tarikatım boş değil
İyi bil ki kara bağrım taş değil
Felek ile hiç hatırım hoş değil
Kaç barıştım kaç darıldım kimbilir

—-

Nesimi’den Alıntı:

Ger aslım sorarsan ben bir niyazım
Sabır ilmi derler yerden gelirim
Ve katre idim şimdi han oldum
Arştaki kandilden nurdan gelirim.

« Ya düşer, ya dayanır, ya uçar

Kıl gibi köprüden adem mi geçer »

(Yunus Emre)

« Ey dostum ölenler geri dirilmez,

Orda sual sorulması yalandır

Cennet cehennem hepsi burada,

Orda mahşer kurulması yalandır »

(Kul Ahmet)

“Kul Ahmet’im ayrı hudut bilmeyiz,

Biz ilimden başka kuvvet bilmeyiz

Bu dünyadan başka cennet bilmeyiz,

Huriler dolaşır türabımızda”

Aleviler yaptıkları iyilikler karşılığında cennetle ödüllendirilmeyi asla beklemezler. Aynı zamanda yapılan kötülükler karşısında da cehennemde yanmayı beklemezler. Alevi inancına göre tüm Alevi canlar, yılda bir defa toplanılarak yapılan görgü ceminde dara durup hesabını doğaya, canlılara, komşularına ve ev halkına verirler.

İşleri öbür dünyaya havale etmek kolay, yaşarken her türlü fenalığı yap, sonra da mazlumun ahı çıksın, gariban hakkını alsın diye işi öbür dünyaya havale et.  Bu tanrıyı yerin yedi kat üstüne çıkarıp, kulluğu meziyet sanan semavi inançların anlayışıdır. Alevilik felsefesi meseleye bu gözle bakmaz ve hiçbir işi aslında var olmayan öbür dünyaya bırakmaz. Cennet ve cehennem diye bir şey yoktur. Hesap günü de bu dünyadadır. Dolayısıyla sırat köprüsünden de yaşarken geçilir.

Yukarıda belirttik, İnancımıza göre yılda bir defa toplanan görgü cemlerinde canlar  dara  durara k orda bulunan topluluğa ve doğaya, diğer canlılara, hatta cansız varlıklara karşı da hesap

verirler.

Alevilik inancında yaş ağaç kesmek yasaktır. Kurban, lokma, adak niyeti dışında hiçbir canlının canına kıyamazsın. Bugün geldiğimiz aşamada Aleviler ve özellikle de yeni kuşaklar, Alevilerin kurban adamasının yasaklanmasını, canlıların kurban edilmesine son verilmesini tartışmaktadırlar. Cennet ve cehennem inancının olmadığı Alevilikte temel hedef insan-ı kamil mertebesine ulaşmaktır. Bu yüzden her yıl tekrarlanan görgü cemleri insan-ı kamil olma yolunda birer sınavdır. Günümüzün yol düşkünleri bu sınavdan kaçabilmek için Cennet ve Cehennem söylemine sığınmış bulunmaktadırlar. Nitekim böyle düşkünlerin yürüttüğü erkanlarda Hakka yürüyen canların ardından “mekanı cennet olsun” söylemini duymaya başlamış bulunuyoruz.

Egemen inanç ve egemen devletin istemi doğrultusunda inancımızı yoldan çıkarmak amacıyla, itlerimizin bile oturmadığı sofralara oturan, yoldan sapmış sahte inanç önderleri eliyle (dışarıdan yapılan asimilasyon yeterli görülmemiş olacak ki,) içerden asimile etme amaçlı çalışmalar yürütülmektedir. Cenaze erkanlarımız başta olmak üzere tüm Alevi inanç ritüellerinin içi boşaltılarak, yerine doğrudan İslam ritüelleri ikame edilmektedir. Genç kuşakları oynanan bu oyunlar konusunda uyarmak bizim asli görevlerimizden biridir.

Alevi çocukları bundan 60 yıl öncesine kadar cehennemde kaynayan kazanlarla korkutulmaz, cennette bizleri bekleyen Huriler ve Gılmanlarla avutulmazlardı. Bugün olmayan cenneti, cehennemi savunan yoldan çıkmış, yol düşkünü gri dedeler çocuklarımızı korkutmakta, yapılan kötülükleri gizlemek için de “ahirette hesap sorulur” korkusunu yaymaya çalışarak, zalimlere biatı meşrulaştırmaktadırlar.

Bizim inancımıza göre bazı bilinmeyenleri insan ancak olgunluk evresine ulaşınca öğrenir. Sırr-ı Hakikate ulaşmak her Kızılbaşın hedefidir. 4 kapı 40 makam öğretisine vakıf olunarak tüm bu aşamalar geçilerek Hakikate, İnsan-ı Kamil mertebesine ulaşılır. İşte bu mertebeye ulaşmış canlar için cehennem korkusu da, cennette olma mutluluğu da bir anlam taşımaz. Yunus Emre ilk dönemlerinde cennetin güzelliklerini anlatırken, olgunluk döneminde herşeyi isteyene verebilirsin “bana seni gerek seni” diyerek tanrıyla bütünleşme, bir olma istemini dile getirmiştir.

Kaygusuz Abdal Tanrı’yı kendi yarattığı cennetine davet eden şu dizeleri dile getirmiştir.
“Duydum köprü yaptırmışsın
Has kulların geçsin diye
Onlar şöylecene dursun
Yiğit isen sen geç tanrı”

İnsan-ı Kamil mertebesine ulaşanlar asıl bilinmesi gerekeni bilmişler, mutlak ulaşılması gereken yere ulaşmışlardır. Korkusuz ve endişesiz olmaları da bundan dolayıdır.

Öbür dünya kavramı-inancı tanrıyı yerin yedi kat üstünde bilinmeyen bir yere taşıyan semavi dinlerde görülmektedir. Onlara göre ölümsüz olan tanrıların bir mekânı olmalıydı. Bu mekân da öte dünyadır; ruhlar âlemidir. Alevilikte ise tanrı yeryüzündedir, insan ile birliktedir, insanın tanrı ile ilişkisi bir tanrı-kul ilişkisi değildir. Kızılbaşlar tanrı korkusu taşımazlar, inançlarında sevgi esastır. Tanrıyı da severler, sorgularlar, eleştirebilirler, hesap sorabilirler. Çünkü tanrı insan birlikteliğine inanırlar.

Cennet-cehennem kavramı, olgunluk çağına, tek tanrılı semavi dinler zamanında ulaştı. Bu dinsel örtünün çıkışı Sümerler' de başlasa da, yaratılış efsanesi ile birlikte, çeşitli biçimler altında (semavi dinlerce benimsenerek) günümüze kadar gelmiştir.

Semavi dinlerde insanların öldükten sonra bu dünyada yaptıkları sonucu ya cennete ya da cehenneme gideceklerine inanılır. Kızılbaş Alevilik'te ise cennet ve cehennem kavramları yoktur. İnancımızın felsefesine göre yaşamı var eden doğada mevcut olan Çar Anasır'dır. (Hava, su, toprak ve ateş(güneş)). Kızılbaşlar Hakk'tan geldiklerini ve yeniden Hakk'a döneceklerine inanırlar. Her hakk'a yürüyen can yeniden başka bedenlerde geri döner ve bu durum bir devriye biçiminde evren var olduğu sürece devam edecektir.

Alevi felsefesine göre, ölümden sonra bilinmeyen, görülmeyen, hissedilmeyen bir öbür dünya'da sorgulama süreci de olmayacaktır. İnsanları ceza ile korkutarak var olan, iktidarlara biat etmeyi amaçlayan egemenlerin hizmetinde olan bugünün semavi dinleri ; insanı cehennem ile korkutmayı iş edinmişler, bu dünyada yokluk içinde insan gibi bir yaşam süremeyenleri de cennet vaadi ile kandırarak, insanı kullaştırarak sistemleri korumaya hizmet etmektedirler.

Madem ki bu dünyada yokluk yoksulluk çekenler öbür dünyada cennete gidecekler, acaba burada zevki sefa içinde yaşayan, insanları iliklerine kadar sömüren egemenler , hangi kıstasa göre cennete veya cehenneme gideceklerdir. İnsana her türlü kötülüğü yapan, emeğini sömüren, işkence eden, yokluk içinde yaşatan egemenlerin hizmetinde olan bu semavi dinler ne kadar Hakk dinidir? Aklı olan her insan bu durumu sorgulamalıdır, sorgulayacaktır da.

Alevi felsefesini, tarif edebilmek için önce Alevi gibi yaşamak gerekir.İnsan önce kendini pişirmelidir ki, ardından başkalarını pişirebilsin, yetiştirebilsin. Aleviler evreni bir bütün olarak bilir ve insanı da bunun bir parçası olarak görürler.
En az 14 bin yıl öncesinden var olduğunu dile getiren bir Alevi inancı var. Aleviliğin tarihi 1400 yıllık İslamın içine sığdırılamaz.
Alevilik bir mezhep veya tarikat değil, kendi başına bağımsız bir inanç, bir yaşam biçimi ve bir insanlık felsefesidir. Alevilere göre inancımız
yaşamın var oluşunun en başından başlar. Alevinin ibadeti cennete gitmek veya cehennem azabından kurtulmak için değil kendini ve gelecek kuşakları eğitmek amacıyla toplu halde yaparlar.

Bugün birer öğreti ve eğitim yeri olması gereken cemevlerimiz, minaresiz camilere çevrilmekte, Alevi öğretisi yerine İslam öğretisi Alevi canlara öğretilmekte. Sözün özü cahil, cühela sözde dedeler vasıtasıyla asimilasyonu içerden yaşıyoruz. Alevilik kendisine özgü bir inancın, yaşam felsefesinin adıdır. Alevilik inancı insan merkezlidir, sevgi esaslıdır ve rızalığa dayalı bir inançtır. Alevilerin ana amacı “yarin yanağından gayrı herşeyin birlikte üretilip, birlikte tüketildiği” Rıza Şehri’ni kurmaktır.

Kızılbaş Aleviler hiçbir zaman cennete gitmek, cehennem azabında yanmamak için ibadet etmez. Çünkü inancımızda ölmek yoktur. Ölmek yol oluşu ifade eder, oysa hiçbir şey yoktan var olmadığı gibi, vardan da yok olmaz. Her canlı don değiştirir ve bir devriye biçiminde yaşam döngüsü süreklidir.Yine inancımıza göre her şey bir vardan var oldu ve olmaya devam edecek. Yeter ki, baskın inançların üzerimizde oluşturduğu hegamonyayı bertaraf edelim. İnancımızın temel düsturunun “ilimden
gidilmeyen yolun sonu karanlıktır” temel düsturumuzu unutmayalım.

Not; Bu yazı Semah Dergisi son sayısı (50. sayı) ında yayınlanmıştır.